

## PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/208351>

Please be advised that this information was generated on 2021-06-14 and may be subject to change.

**FINANCIEEL RECHT**

AAK20198987

**Instituut voor Financieel Recht (IFR), Radboud Universiteit Nijmegen. Verzorgd door prof.mr. D. Busch, mr. J.E.C. Gulyás, mr. A.J.A.D. van den Hurk, mr. E. De Klerk, mr. W. Kuijpers, mr.dr.drs. P. Laaper, mr. A.-W. van der Vegt & mr. M.B.J. van Rijn**

PERIODE: 1 JULI - 30 SEPTEMBER 2019

**1 ALGEMEEN****Europese regelgeving***Rapport Europese Commissie over equivalentie*

Op 29 juli 2019 heeft de Europese Commissie een rapport gepubliceerd over equivalentie. De Europese Commissie maakt in het rapport een inventarisatie van de benadering ten aanzien van equivalentie op het gebied van financiële dienstverlening. EU-equivalentie is een belangrijk instrument geworden in de afgelopen jaren, waarmee de integratie van de wereldwijde financiële markten en samenwerking met derde landen is bevorderd. Een positief equivalentie-oordeel stelt autoriteiten binnen de EU in staat om af te gaan op de regelgeving en toezicht in derde landen.

*Europese Commissie: anti-witwasbeleid en terrorismefinanciering*

Op 8 juli 2019 heeft de Europese Commissie een Communicatie aangenomen en vier rapporten gepubliceerd met betrekking tot anti-witwasbeleid en terrorismefinanciering. Het doel van de publicaties is om een bijdrage te leveren aan de activiteiten van Europese en nationale autoriteiten om witwas- en terrorismefinancieringsrisico's te adresseren. Tevens heeft de Europese Commissie op 29 juli 2019 een rapport gepubliceerd in het kader van de vierde anti-witwasrichtlijn.

*Call for feedback Europese Commissie taxonomie*

Op 8 juli 2019 heeft de Europese Commissie een *call for feedback* gepubliceerd met betrekking tot de zogenaamde taxonomie voor 'environmentally sustainable activities'. De bedoeling is om feedback te verschaffen aan de Technical Expert Group. Tot en met 13 september 2019 kon input worden verschaft.

**Nederlandse regelgeving***Visie 'Toezicht op afstand'*

Op 15 juli 2019 heeft de minister van Financiën aan de Tweede en Eerste Kamer haar visie 'Toezicht op afstand' – de relatie tussen de minister van Financiën en de zelfstan-

dige bestuursorganen De Nederlandsche Bank N.V. en de Autoriteit Financiële Markten (AFM) aangeboden. Deze visie beschrijft welke uitgangspunten de minister van Financiën hanteert in de vormgeving en uitvoering van het toezicht op DNB en de AFM als zelfstandige bestuursorganen. Leidraad hierbij zijn de zes principes voor goed toezicht uit de rijksbrede kaderstellende visie op toezicht, te weten: selectief, slagvaardig, samenwerkend, onafhankelijk, transparant en professioneel. In het toezichtarrangement, dat als bijlage bij de visie is opgenomen, wordt de relatie tussen de minister van Financiën en de zbo's nader uitgewerkt. Daarnaast vindt op een aantal specifieke punten nadere uitwerking plaats in het controleprotocol, dat ertoe dient om de externe accountant van de zbo's nadere aanwijzingen te geven bij de accountantscontrole van de verantwoording c.q. jaarrekening.

#### *Publicatie Wijzigingswet financiële markten 2019*

Op 18 juli 2019 is de Wijzigingswet financiële markten 2019 in het Staatsblad gepubliceerd (*Stb.* 2019, 265). Deze wijzigingswet bevat wijzigingen van de Wet op het financieel toezicht (Wft), waaronder technische wijzigingen die verband houden met het implementeren van de richtlijn Solvabiliteit II en de verordening en richtlijn marktmissbruik, de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) en de Wet op het accountantsberoep (Wab).

#### *Consultatie Wijzigingsbesluit vierde anti-witwasrichtlijn*

In de periode 26 september 2019 tot en met 24 oktober 2019 is het Wijzigingsbesluit vierde anti-witwasrichtlijn geconsulteerd. Dit besluit strekt samen met de Implementatiewet wijziging vierde anti-witwasrichtlijn tot implementatie van Richtlijn (EU) 2018/843 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2015/849 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, en tot wijziging van Richtlijn 2009/138/EG en Richtlijn 2013/36/EU (*PbEU* 2018, L 156) (hierna: de richtlijn). De implementatietermijn van de richtlijn verloopt 10 januari 2020. De wijziging van de vierde anti-witwasrichtlijn brengt verschillende wijzigingen aan in de vierde anti-witwasrichtlijn. Voor een uitgebreide toelichting op de inhoud hiervan wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij de Implementatiewet wijziging vierde anti-witwasrichtlijn. Een belangrijke wijziging in de richtlijn ziet op de regulering van aanbieders van wisseldiensten van omwisseldiensten voor virtuele valuta en voor aanbieders van bewaarportemonnees (hierna: aanbieders). Zij worden onder de reikwijdte van de vierde anti-witwasrichtlijn gebracht. Ook bepaalt de richtlijn dat deze aanbieders geregistreerd moeten zijn en dat personen die in deze aanbieders een leidinggevende functie hebben betrouwbaar en geschikt moeten zijn. De Implementatiewet wijziging vierde anti-witwasrichtlijn regelt de registratieplicht van deze aanbieders, bepaalt dat deze aanbieders aan de verplichtingen van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme

(Wwft) moeten voldoen en stelt eisen aan de integere en beheerste bedrijfsvoering van deze aanbieders. Deze eisen worden in onderhavig besluit verder uitgewerkt. Om deze nieuwe verplichtingen die de Implementatiewet met zich brengt te kunnen handhaven is het voorts noodzakelijk dat het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector wordt aangepast.

#### *Wijziging van het Besluit bekostiging financieel toezicht 2019*

In de periode 17 augustus 2019 tot en met 14 september 2019 is een ontwerp van een wijzigingsbesluit tot wijziging van het Besluit bekostiging financieel toezicht 2019 in verband met doorberekening vanaf 2020 geconsulteerd. Voorgesteld wordt om met dit besluit enkele wijzigingen door te voeren in het Besluit bekostiging financieel toezicht 2019 ten behoeve van de doorberekening van de kosten van het doorlopend toezicht vanaf 2020. Het betreft wijzigingen van maatstaven waarmee de toezichtkosten onder de personen in een toezichtcategorie worden verdeeld en toevoeging van enkele personen die met de Verordening securitisaties onder het toezicht van de Stichting Autoriteit Financiële Markten (AFM) zijn gaan vallen. Daarnaast wordt een technische wijziging doorgevoerd ten aanzien van de resolutietaak voor verzekeraars.

#### *Kamerbrief verkenning markt voor groene financiering*

Op 29 augustus 2019 heeft de minister van Financiën een brief aan de Tweede Kamer gestuurd, waarin een overzicht wordt gegeven van de maatregelen die kunnen worden genomen om de markt voor groene financiering verder te bevorderen.

#### *Consultatie wetsvoorstel nadere beloningsmaatregelen financiële sector*

In de periode 4 juli 2019 tot en met 30 augustus 2019 is een ontwerp voor het wetsvoorstel nadere beloningsmaatregelen financiële sector geconsulteerd. In het wetsvoorstel is een aantal wijzigingen van hoofdstuk 1.7 van de Wet op het financieel toezicht (Wft) ten aanzien van beloningen van financiële ondernemingen opgenomen. Het betreft (i) een wettelijke retentieperiode van 5 jaar voor onder meer aandelen in vaste beloningen van bestuurders en medewerkers van financiële ondernemingen, (ii) een wettelijke verplichting voor financiële ondernemingen om zich rekenschap te geven van en verantwoording af te leggen over de verhouding van de beloningen tot de maatschappelijke functie van de onderneming en de totstandkoming hiervan en (iii) een aanscherping van de mogelijkheid tot afwijking van het bonusplafond voor niet-cao-personeel. Daarnaast bevat het wetsvoorstel enkele meer technische wijzigingen van de beloningsregels in de Wft.

#### **Rechtspraak**

– CBB 16 april 2019, 18/728 en 18/729, ECLI:NL:CBB:2019:157 (bevoegdheid opleggen last onder dwangsom en vorderen van inlichtingen);

- CBB 16 april 2019, 18/127, ECLI:NL:CBB:2019:156, *JOR* 2019/194, m.nt. S.M.C. Nuijten (mogelijke strijdigheid lasten onder dwangsom met art. 6 EVRM);
- CBB 7 mei 2019, 18/127, ECLI:NL:CBB:2019:177 (boetematiging in verband met schending nemo-tenetur-beginsel);
- Rb. Rotterdam (vzr.) 5 juli 2019, ECLI:NL:RBROT:2019:5587 (verzoek aan DNB om het instemmingsbesluit van DNB met betrekking tot de fusie tussen Optas en Aegon; beroep op toezichtvertrouwelijk karakter van de verzochte informatie niet door DNB onderbouwd);
- HR 12 april 2019, ECLI:NL:HR:2019:590, *JOR* 2019/160, m.nt. C.W.M. Lieveerse (effectenlease Dexia; belangen partijen);
- HvJ EU 16 januari 2019, C-389/17, ECLI:EU:C:2019:25, *JOR* 2019/191, m.nt. E.J. van Praag & P.B. Hoefnagels (prejudiciële beslissing; uitleg van begrip ‘werkzaamheden die verband houden met uitgifte van elektronisch geld’);
- HvJ EU 11 september 2019, ECLI:EU:C:2019:702 (kredietovereenkomst voor consumenten);
- HvJ EU 11 september 2019, ECLI:EU:C:2019:701 (consumentenkredietovereenkomst op afstand).

#### Literatuur

- V. Capkurt & G.W. Kastelein, ‘Op weg naar een Europese norm voor groene obligatie voor verduurzaming van de financiële sector’, *TFR* 2019, afl. 10;
- S.M.C. Nuijten, ‘Mag ik u eens vragen’ (Rondom het Nieuws), *TFR* 2019, afl. 10;
- R.K. Pijpers, ‘Zomerzothed’ (Voorwoord), *TFR* 2019, afl. 9;
- K.A. Kralj, ‘Fintech: Recht, regulering & governance’ (Symposiumverslag), *TFR* 2019, afl. 9;
- Chr. Van Toor, ‘Vier jaar toetsing 2e echelon bij banken en verzekeraars: een effectieve procedure of een procedure die heroverweging verdient?’, *TFR* 2019, afl. 9;
- F.M.A. ‘t Hart, ‘Verboden legaliteit?’ (Rondom het Nieuws), *TFR* 2019, afl. 9;
- M. Haentjens, R.P. Raas & W.A.K. Rank (red.), *Compendium Financieel Recht*, Den Haag: Sdu 2019;
- C.H.R. Morris, *The Law of Financial Services Groups*, Oxford: Oxford University Press 2019;
- R. Abma & C.M. Grundmann-van de Krol, ‘Wft uit koers (2): De niet geregelde “gereguleerde informatie”’, *Ondernemingsrecht* 2019/136;
- D.W. Arner, E. Avgouleas, D. Busch & S.L. Schwarcz (red.), *Systemic Risk in the Financial Sector: Ten Years after the Great Crash*, Waterloo, Ontario: Center for International Governance Innovation 2019;
- V.Y.E. Caria, ‘Klimaatverandering en de rol van DNB’, *O&F* 2019, afl. 2;
- E.S. Sijmons, ‘Ontwikkelingen in de regelgeving omtrent beloningen’, *O&F* 2019, afl. 2.

## 2 BELEGGINGSINSTELLINGEN

### Europese regelgeving

#### *Verordening (EU) 2019/1156*

Het doel van Verordening (EU) 2019/1156 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 betreffende het faciliteren van de grensoverschrijdende distributie van instellingen voor collectieve belegging en houdende wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 345/2013, (EU) nr. 346/2013 en (EU) nr. 1286/2014 is het vergemakkelijken van het grensoverschrijdend aanbieden van icbe’s en alternatieve beleggingsinstellingen. De voorstellen omvatten een wijziging van de Icbe-richtlijn, een wijziging van de AIFM-richtlijn en een nieuwe verordening met voorschriften over de omgang van nationale toezichthouders met aan marketinggerelateerde documentatie die zowel van toepassing is op icbe’s als op alternatieve beleggingsinstellingen. De belangrijkste bepalingen zijn van toepassing met ingang van 2 augustus 2021, een deel van de bepalingen is van toepassing met ingang van 1 augustus 2019.

#### *ESMA-richtsnoeren liquiditeit stresstesten voor icbe’s en abi’s*

ESMA heeft richtsnoeren uitgebracht over liquiditeit stresstesten voor icbe’s en abi’s (ESMA34-39-882 en ESM34-49-164). In de richtsnoeren staat beschreven wat voor stresstesten icbe’s en abi’s dienen uit te voeren om te testen of zij voldoende liquiditeit hebben gegeven hun deelnemersbestand en de uitstapmogelijkheden van deelnemers. Daarnaast heeft ESMA stresstest-scenario’s uitgebracht voor geldmarktfondsen.

#### *Consultatiepaper Guidelines on performance fees in UCITS*

ESMA heeft een consultatiepaper uitgebracht over nieuwe regels voor het gebruik van *performance fees* door icbe’s (ESMA34-39-881, 16 juli 2019). In de consultatie zijn meerdere voorstellen gedaan voor regels voor *performance fees*. Er kon tot 31 oktober 2019 op het voorstel gereageerd worden.

## 3 BELEGGINGSONDERNEMINGEN

### Rechtspraak

- Hof Amsterdam 18 december 2018, ECLI:NL:GHAMS:2018:4786, *RF* 2019/60 (is klant gerechtigd een renteswap te vernietigen vanwege Euribormanipulatie door Rabobank Nederland?);
- HvJ EU 8 mei 2019, C-194/18, ECLI:EU:C:2019:385, *RF* 2019/56 (valt een verplichte overdracht van beleggingsdiensten en -activiteiten met een overstap van vrijwel het gehele klantenbestand naar een andere onderneming aan te merken als overgang van onderneming?);

- HvJ EU 8 mei 2019, C-53/18, ECLI:EU:C:2019:380, *RF* 2019/57 (mocht de Italiaanse toezichthouder een verbod opleggen aan een verbonden agent gelet op de bepalingen van MiFID?);
- HR 14 juni 2019, *JOR* 2019/190, m.nt. T.A.G. Bens (collectieve actie; zuivere vermogensschade op Nederlandse beleggingsrekening).

### Literatuur

- D. Busch & C.W.M. Lieverse (red.), *Handboek Beleggingsondernemingen* (Serie Onderneming & Recht deel 112-I & II; 2e druk), Deventer: Wolters Kluwer 2019.

## 4 KREDIETINSTELLINGEN

### Europese regelgeving

#### *ECB delegatie besluiten*

Om het grote aantal toezichtbesluiten het hoofd te bieden heeft de ECB de bevoegdheid tot het vaststellen van besluiten inzake paspoortprocedures, de verwerving van gekwalificeerde deelnemingen en de intrekking van vergunningen van kredietinstellingen gedelegeerd aan de hoofden van arbeidseenheden van de ECB. Hoewel binnen de ECB besluitvormingsbevoegdheid exclusief ligt bij de raad van bestuur en de directie staat dit er niet aan in de weg dat deze bevoegdheid kan worden gedelegeerd aan interne of externe lichamen. Vereist is wel dat de gedelegeerde bevoegdheid slechts een beperkte beoordelingsmarge met zich mag brengen. De besluiten worden genomen namens de raad van bestuur en vallen volledig onder zijn verantwoordelijkheid. Zie ECB Besluit (EU) 2019/1377 van 31 juli 2019 en ECB Besluit (EU) 2019/1376 van 23 juli 2019.

#### *ECB roept banken op tot versnelling Brexit-voorbereidingen*

Volgens de ECB hebben banken tot dusverre aanzienlijk minder activiteiten, kritieke functies en personeel verplaatst naar het eurogebied dan oorspronkelijk gepland als onderdeel van de Brexit-voorbereidingen. De ECB verwacht nu dat banken de uitvoering van de Brexit-voorbereidingen versnellen. Zie ECB nieuwsbrief, 'Brexit: stepping up preparations', 14 augustus 2019.

#### *ECB communiceert verwachtingen met betrekking tot dekking van NPLs*

In het kader van de nieuwe EU-verordening betreffende de minimale verliesdekking voor niet-renderende blootstellingen (Verordening (EU) 2019/630) heeft de ECB haar toezichtverwachtingen omtrent de prudentiële voorzieningen voor nieuwe niet-renderende leningen (NPL) herzien. De ECB-verwachtingen gelden enkel voor leningen verstrekt vóór 26 april 2019. Voor NPLs die voortkomen uit leningen die na die datum zijn verstrekt geldt in principe enkel de vereiste uit de Verordening kapitaalsvereisten (CRR) zoals

aangepast door Verordening (EU) 2019/630. Zie: ECB, 'Communication on supervisory coverage expectations for NPEs', 22 augustus 2019.

### Nationale regelgeving

#### *ECB-advies over wetsvoorstel nadere beloningsmaatregelen voor de financiële sector*

Het Nederlandse wetsvoorstel met betrekking tot de beloning van het personeel van financiële ondernemingen bestaat uit twee elementen. Allereerst verplicht het financiële ondernemingen om meer rekening te houden met de verhouding tussen de beloningen en de functie van de onderneming in de financiële sector en diens positie in de samenleving. Ten tweede verplicht de wet een retentieperiode van ten minste vijf jaar voor aandelen en andere vergelijkbare financiële instrumenten die bestanddeel zijn van de vaste beloningen van de raad van bestuur en de werknemers van een financiële onderneming. De ECB houdt binnen het SSM direct toezicht op significante banken en past daartoe alle relevante Uniewetgeving toe, en wanneer het daarbij gaat om richtlijnen, de nationale wetgeving waarbij die richtlijnen worden omgezet. De ECB merkt op dat beide elementen uit het Nederlandse wetsvoorstel niet in strijd zijn met de bepalingen van de CRD IV-richtlijn of van invloed op de bevoegdheid van de ECB om toezicht te houden op de uit het Unierecht voortvloeiende vereisten aan het beloningsbeleid en de beloningspraktijken. Wel merkt de ECB in meer algemene zin op dat lidstaten zich dienen te onthouden van het vaststellen van belemmeringen voor zowel een uniforme toezichtpraktijk als de uitoefening van de discretionaire toezichthoudende bevoegdheid van de ECB binnen het SSM. Zie: Advies van de ECB van 5 september 2019 inzake de te volgen regels door financiële ondernemingen bij de vaststelling van het beloningsbeleid (CON/2019/32).

### Rechtspraak

- Beslissing Tuchtcommissie Banken 26 juni 2019, TRB-2019-3970 (weigering medewerking aan onderzoek bank; beroepsverbod);
- Beslissing Tuchtcommissie Banken 26 juni 2019, TRB-2019-3954 (aanpassen limieten op eigen rekeningen; beroepsverbod);
- Beslissing Tuchtcommissie Banken 26 juni 2019, TRB-2019-3952 (valse brief in civiele procedure; beroepsverbod);
- Beslissing Tuchtcommissie Banken 26 juni 2019, TRB-2019-3970 (kopiëren handtekeningen klanten: 2 beroepsverboden).

### Literatuur

- D. Busch, M.B.J. van Rijn & M. Louisse, 'How Single is the Single Resolution Mechanism?', *European Business Law Review* 2019, p. 577-615;

- L.G.A. Janssen, *EU Bank Resolution framework, a comparative study on the relation with national private law* (diss. Leiden; Meijers-reeks deel MI-326), Leiden: Universiteit Leiden 2019;
- S.M.C. Nuijten, ‘Mag ik u eens vragen... – Over inlichtingenvorderingen van toezichthouders’, *TvFR* 2019, afl. 10;
- Chr. van Toor, ‘Vier jaar toetsing 2e echelon bijbanken en verzekeraars: een effectieve procedure of een procedure die heroverweging verdient?’, *TvFR* 2019, afl. 9.

## 5 VERZEKERAARS

### Europese regelgeving

#### *EIOPA-consultatie beloningsprincipes in de verzekerings- en herverzekeringsector*

Op 25 juli 2019 heeft EIOPA een consultatiedocument gepubliceerd voor een opinie over het toezicht op beloningsprincipes in de verzekerings- en herverzekeringsector. De consultatietermijn sloot op 30 september 2019. De opinie bevat richtsnoeren voor nationale toezichthouders en geeft aan hoe zij de toepassing van de principes ter discussie kunnen stellen. De principes zijn gericht op een kleine groep werknemers die potentieel een ‘high profile risk taker’ vormen om een proportionele aanpak te bevorderen. De principes bevatten ‘benchmarks’ die moeten aanzetten tot een dialoog met de toezichthouder en moeten niet worden gezien als harde targets.

#### *Consultatiepaper Guidelines on outsourcing to cloud service providers*

Op 1 juli 2019 heeft EIOPA een consultatiedocument gepubliceerd met betrekking tot uitbesteding aan *cloud service providers*. Deze consultatie vindt plaats in het kader van het FinTech Actieplan van de Europese Commissie. Cloud-diensten zijn volgens EIOPA, vergeleken met traditionele uitbesteding meer gestandaardiseerd, wat voordelen biedt maar ook uitdagingen kent. De consultatie sloot op 30 september 2019.

#### *EIOPA-consultatie voor een advies omtrent de harmonisatie van verzekeringsgarantiestelsels*

Op 12 juli 2019 heeft EIOPA een conceptadvies ter consultatie gepubliceerd omtrent de harmonisatie van verzekeringsgarantiestelsels in Europa. De consultatietermijn sloot op 18 oktober 2019. De consultatie kan worden gezien in de context van een *call for advice* van de Europese Commissie aan EIOPA van 11 februari 2019 voor de review van de Solvency II-richtlijn. Door de Europese Commissie wordt aan EIOPA gevraagd of er een noodzaak is om te komen tot minimumharmonisatie van de regels met betrekking tot verzekeringsgarantiestelsels. Met name wordt advies gevraagd over de rol en het functioneren van verzekeringsgarantiestelsels, hun geografische

reikwijdte, grensoverschrijdende coördinatie-mechanismen, voor vergoeding in aanmerking komende polissen en claimgerechtigden, financiering en informatieverstrekking aan polishouders.

#### *EIOPA-opinie met betrekking tot duurzaamheid*

Op 30 september 2019 heeft EIOPA een opinie gepubliceerd over duurzaamheid in de context van Solvency II. De opinie gaat in op de integratie van klimaatgerelateerde risico's in de pillar 1-vereisten van Solvency II. EIOPA komt tot de conclusie dat Solvency II in het algemeen goed is toegerust om met deze risico's rekening te houden maar klimaatverandering brengt wel aanzienlijke uitdagingen met zich ten aanzien van de waardering van activa en passiva, het nemen van verzekeringsrisico's, beleggingsbeslissingen en risicometing. EIOPA roept verzekeraars op om maatregelen te treffen, in verband met de substantiële impact die klimaatverandering heeft op hun business-strategie. EIOPA benadrukt het belang van scenario-analyses als onderdeel van het risicobeheer van verzekeraars.

#### *Europese toezichtautoriteiten reageren naar de Europese Commissie over performance-scenario-opties in de PRIIPS-consumententest*

De drie Europese toezichtautoriteiten hebben een brief gestuurd aan de Europese Commissie waarin zij reageren op het vervallen van een aantal opties die door de toezichtautoriteiten waren voorgesteld aan de Europese Commissie voor het presenteren van informatie over *performance scenarios*, die zouden moeten worden getest in een consumententest-exercitie, uitgevoerd door de Europese Commissie in het kader van de Level 2-review van de PRIIPs KID-verordening. De toezichtautoriteiten zijn van mening dat de consumententest de beste inzichten kan bieden als een groot aantal verschillende aanpakken en opties eerst wordt aangehouden. Het op voorhand uitsluiten van verschillende opties zou volgens de toezichtautoriteiten ten koste kunnen gaan van de feedback die uit de test kan worden verkregen.

#### *EIOPA-rapport Cyber Risk for Insurers – Challenges and Opportunities*

Op 17 september 2019 heeft EIOPA het rapport *Cyber Risk for Insurers – Challenges and Opportunities* gepubliceerd. Door de toename van en de steeds geavanceerdere wijze waarop cyberaanvallen plaatsvinden, de snelle digitale transformatie en het steeds verdergaande gebruik van *big data* en *cloud computing* maakt verzekeraars in toenemende mate kwetsbaar voor cyberdreigingen, met name in aanmerking nemend de grote hoeveelheid aan vertrouwelijke polishouderinformatie waarover verzekeraars beschikken. Dat leidt tot de noodzaak van een cyber-resilience-raamwerk voor verzekeraars. Aan de andere kant biedt de digitale economie en ontwikkeling van technologie ook kansen voor verzekeraars, waaronder het bieden van dekking op het gebied van *cyber insurance*.



### *Tweede ESA-opinie met betrekking tot witwassen en terrorisme-financiering*

Op 4 oktober 2019 hebben de drie Europese toezichtautoriteiten een tweede, gezamenlijke opinie gepubliceerd over de risico's van witwassen en terrorisme-financiering voor de Europese financiële sector. Met name transactie-monitoring en het rapporteren van verdachte transacties is nog steeds een punt van aandacht, met name waar het businessmodel gepaard gaat met frequente transacties.

### *EIOPA-discussiepaper stresstesten*

Op 22 juli 2019 heeft EIOPA een discussiepaper over methodologische keuzes en richtlijnen voor toekomstige stresstesten gepubliceerd. Verzekeraars kunnen tot 18 oktober 2019 reageren op dit paper. EIOPA organiseert sinds 2011 op reguliere basis stresstesten voor Europese verzekeraars. Het discussiepaper presenteert een set aan methodologische keuzes en richtlijnen voor toekomstige stresstesten en draagt daarmee bij aan het continu reflecteren op en verbeteren van de stresstest-methodologie. Het discussiepaper gaat in op zowel het ontwerp als de uitvoering van toekomstige stresstesten. Onder meer de reikwijdte van een stresstest, het proces van datacollectie en validatie en de totstandkoming van stresstest-scenario's komen aan bod.

### *Insurance Distribution Directive, rapport dat nationale 'general good rules' analyseert*

Op grond van artikel 11 lid 5 van de verzekeringsdistributierichtlijn moet EIOPA onderzoek doen naar en rapporteren aan de Europese Commissie over 'general good rules', zoals gepubliceerd door de lidstaten, om inzicht te bieden in de correcte werking van de richtlijn en de interne markt. In het rapport wordt zowel feitelijke informatie gegeven als een algemene beoordeling van de stand van zaken.

## Nederlandse regelgeving

### *Besluit waardering verzekeringsvorderingen in faillissement*

In *Stb.* 2019, 274 is het Besluit van 10 juli 2019, houdende regels met betrekking tot de waardering van vorderingen uit hoofde van een verzekering in geval van een faillietverklaring van een verzekeraar (Besluit waardering verzekeringsvorderingen in faillissement) gepubliceerd. Dit besluit geeft nadere regels over de bepaling van de waarde van een vordering uit hoofde van verzekering in het geval van het faillissement van een verzekeraar. De artikelen 129 tot en met 133 van de Faillissementswet geven al regels met betrekking tot de waardering van vorderingen. Ervaring heeft geleerd dat voor het specifieke geval van vorderingen uit hoofde van een verzekering behoefte bestaat aan een nadere uitwerking van deze bepalingen. Dat komt door het bijzondere karakter van deze vorderingen.

### *DNB Q&A abonnementen, wel of geen verzekering?*

Op 28 augustus 2019 heeft DNB de definitieve Q&A 'Abonnementen: wel of geen verzekering?' gepubliceerd. Daarin staat waar DNB rekening mee houdt in haar beoordeling of bij abonnementen sprake is van een verzekering. Consumenten krijgen regelmatig abonnementen aangeboden met betrekking tot bijvoorbeeld onderhoud en reparatie van door hen aangeschafte producten. Ook in andere situaties wordt gebruikgemaakt van abonnementen, onder andere in de financiële dienstverlening. Met enige regelmaat rijst de vraag of deze abonnementen worden aangemerkt als een schadeverzekering. In de Q&A wordt weergegeven waar DNB rekening mee houdt in haar beoordeling van dergelijke abonnementen. DNB noemt een aantal voorwaarden waaraan moet zijn voldaan wil er sprake zijn van een schadeverzekering.

### *DNB 'Good practice beheersing volmachten'*

Op 28 augustus 2019 heeft DNB de definitieve 'Good practice beheersing volmachten' gepubliceerd. De 'Good practice' is ontwikkeld om inzicht te geven in de relevante eisen uit wet- en regelgeving en de verwachtingen van DNB daarbij en vervangt het Normenkader volmachten uit 2013, waarin DNB uiteen had gezet welke toezichtnormen van toepassing zijn op de beheersing van het volmachtkanaal door verzekeraars. Onder verzekeraars worden in het kader van deze 'Good practice' verstaan schadeverzekeraars (inclusief inkomensverzekeraars). Voor zover relevant kunnen deze *good practices* ook worden toegepast door levensverzekeraars die gebruikmaken van het volmachtkanaal.

## Literatuur

- K. van Hulle, *Solvency II requirements for EU insurers, Solvency II is good for you*, Cambridge, Antwerpen, Chicago: Intersentia 2019;
- A.J.A.D. van den Hurk, 'Overdracht van aandelen verzekeraar Conservatrix op grond van een overdrachtsplan, opgesteld door DNB. Art. 3:159c (oud) Wft en art. 3:159u (oud) Wft' (annotatie bij HR 17 mei 2019, ECLI:NL:HR:2019:746), *Ondernemingsrecht* 2019/138. Uitspraak is tevens geannoteerd door E.P.M. Joosen, *JOR* 2019/189 en V.P.G. de Serière, *NJ* 2019/389.

## 6 PENSIOENFONDSEN

## Literatuur

- H.J. Herbert, 'Hoe helpen we de ZZP'er aan een onbezorgde oude dag?', *TPV* 2019/17;
- H. van Meerten & A.K.R. Wouters, 'De PEPP-verordening. Pensioenfondsen: Quo vadis?', *NTER* 2019, afl. 3-4;
- M. Koper & I. Slot, 'De solidariteit van de doorsnee-premie', *TPV* 2019/27;
- L.A.J. Kuijpers & R.F. van der Ham, 'Pensioenakkoord: naar een nieuw contract met life-cycle beleggen', *TPV* 2019/26;

- Secretariaat IMVB-convenant, ‘Pensioenfondsen als internationale pioniers’ (Opinie), *TPV* 2019/29.

## 7 FINANCIËLE MARKTEN

### Europese regelgeving

#### *EMIR en ESMA: vier updates*

Er zijn vier noemenswaardige updates ten aanzien van EMIR (*European Market Infrastructure Regulation*) en ESMA. Allereerst heeft ESMA op 15 juli 2019 een persbericht gepubliceerd ten aanzien van (i) de reikwijdte van wederpartijen onderhevig aan EMIR en (ii) de handelsverplichting voor derivaten onder MiFIR. Ten tweede, ESMA heeft op 16 juli 2019 haar Q&A aangepast ten aanzien van praktische aspecten van EMIR. Hieronder vallen onder meer de toepasselijkheid van het rapporteren aan intragroepstransacties. Ten derde, ESMA heeft op 16 juli 2019 een beslissing gepubliceerd ten aanzien van een zogeheten *trade repository*. Het besluit toont dat ESMA een boete heeft opgelegd aan *trade repository* REGIS-TR ter waarde van € 56.000. REGIS-TR voldeed volgens ESMA niet aan haar verplichtingen onder EMIR. Als vierde en laatste update kan het ESMA peer-review-rapport worden genoemd. ESMA heeft op 23 juli 2019 haar jaarlijkse peer review gepubliceerd met betrekking tot het toezicht op *EU central counterparties* (CCPs) door de nationale toezichthouders. Het rapport omvat mede de effectiviteit van het nationale toezicht.

#### *ESMA stopt met het vernieuwen van productinterventie ten aanzien van binaire opties en contracts for differences: nationale productinterventie is nu de aanpak*

Het vorige *KwartaalSignaal* berichtte dat de AFM, in navolging van ESMA, twee nationale productinterventiemaatregelen heeft getroffen, te weten: (1) een verbod op binaire opties; en (2) verkoopbeperkingen aan *contracts for differences* (CFDs). Veel nationale toezichthouders uit de EU hebben vergelijkbare maatregelen getroffen, zo blijkt uit een persbericht van ESMA. ESMA heeft op 1 respectievelijk 29 juli 2019 aangegeven dat haar productinterventiemaatregelen ten aanzien van binaire opties en CFDs *niet* zullen worden vernieuwd. De reden hiervoor is volgens ESMA dat de meeste nationale toezichthouders al permanente nationale productinterventiemaatregelen hebben getroffen. ESMA geeft aan dat de nationale productinterventiemaatregelen minstens zo streng zijn als die van ESMA zelf.

### Nationale regelgeving

#### *Publicatie inwerkingtreding Wet implementatie prospectusverordening en het Besluit implementatie prospectusverordening*

Op 9 juli 2019 zijn de Wet implementatie prospectusverordening en het Besluit implementatie prospectusverordening in het *Staatsblad* gepubliceerd. Voornoemde Wet

en voornoemd Besluit zijn met ingang van 21 juli 2019 in werking getreden. Met andere woorden, de nieuwe Prospectusverordening ((EU) 2017/1129) is sinds 21 juli 2019 van toepassing. De Prospectusverordening vervangt de oude Prospectusrichtlijn. Voor literatuur over de nieuwe Prospectusverordening, zie hieronder.

### Rechtspraak

- HR 14 juni 2019, ECLI:NL:HR:2019:925, *NJ* 2019/366 (IPR; internationale bevoegdheid; onrechtmatige daad internationaal beursgenoteerde onderneming voor misleidende informatie?);
- HR 20 september 2019, ECLI:NL:HR:2019:1400, *NJ* 2019/367 (IPR; internationale bevoegdheid; vervolg van HR 14 juni 2019, ECLI:NL:HR:2019:925; Hoge Raad stelt prejudiciële vragen).

### Literatuur

- M.A.B. Baks & X. Wang, ‘Het URD, wat kan je ermee?’, *FR* 2019, afl. 7/8;
- D. Busch, W.J. Horsten & G.W. Kastelein, ‘De nieuwe Prospectusverordening is van kracht!’, *FR* 2019, afl. 7/8;
- N.A. Campuzano, ‘Benchmarkmanipulatie: het causaal verband tussen een geschonden gedragsnorm uit de BMR en manipulatieschade’, *Ondernemingsrecht* 2019/7;
- M.A.J. Cremers & S. Rietveld, ‘Aandeelhoudersbetrokkenheid van institutionele beleggers bij Nederlandse beursvennootschappen en de Nederlandse Stewardship Code’, *Tijdschrift voor de Ondernemingsrechtpraktijk* 2019/209;
- S.C. Evenhuis & T. Reutelingsperger, ‘De nieuwe Prospectusverordening: risicofactoren en samenvattingen in een nieuw jasje’, *FR* 2019, afl. 7/8;
- J.B.S. Hijink & L. in ‘t Veld, ‘Valkuilen bij het bestrijden van tunneltjes’, *Ondernemingsrecht* 2019/84;
- J.C. Hintzen, ‘Segregatie van initial margin voor niet-geclearde otc-derivaten onder EMIR’, *FR* 2019, afl. 9;
- B.J. de Jong, ‘De nieuwe Prospectusverordening en uitvoeringsregelgeving: een update’, *Ondernemingsrecht* 2019/97;
- C.W.M. Lieverse & E. Kempenaar, ‘De Prospectusverordening: de prospectusplicht en de uitzonderingen daarop’, *FR* 2019, afl. 6;
- A.A.F. Netiv & P.M. Silvis, ‘Financiële informatie onder de nieuwe Prospectusverordening’, *FR* 2019, afl. 7/8;
- N.A.M. Offergelt & P.R. Schütte, ‘Analyse van het wisselvallige IPO-seizoen 2017/2018’, *Ondernemingsrecht* 2019/96;
- M. van Oosten, ‘Het mkb onder de nieuwe prospectusverordening: het “light regime”’, *FR* 2019, afl. 7/8;
- R.P. Raas, ‘Prospectusverordening: Toezicht en toezichthouder’, *FR* 2019, afl. 7/8;
- S. Ramsanjhal & S. Sathie, ‘De insider melding onder de Verordening Marktmissbruik met betrekking tot afgeleide en verbonden financiële instrumenten’, *Ondernemingsrecht* 2019/87;



- J.M. Tukker & D.E. Poppema, 'Reclameactiviteiten volgens de nieuwe prospectusverordening', *FR* 2019, afl. 7/8.